

Čís. 11101.

Rozlukový důvod § 13 h) rozl. zák. jest také důležitým důvodem pro rozvod podle § 109 obč. zák., ale jen za předpokladů § 13 h), totiž, že žalující manžel nemá převážnou vinu na rozvratu. K zamítnutí žaloby o rozvod manželství nestačí, že žalovaný manžel nemá vinu na rozvratu, zkoumati jest také vinu žalobcovu a, kdyby ani on vinu neměl, bylo by žalobě vyhověti.

(Rozh. ze dne 19. října 1931, Rv I 737/30.)

Žaloba manžela, by bylo manželství rozvedeno od stolu a lože z viny žalované manželky, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobce uplatňuje jen dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), leč neprávem. Žalobce udržuje v dovolání již jen rozvodový důvod hlubokého rozvratu (§ 109 obč. zák. a § 13 h) rozl. zák.), uváděje, že oba nižší soudy došly k přesvědčení, že tu rozvrat manželství jest, to že k rozvodu stačí, že netřeba hleděti k tomu, kdo jest rozvratem vinen, že tedy měl býti rozvod povolen, i kdyby měl žalobce sám vinu na rozvratu, a že ostatně i manželka učinila eventuální návrh na rozvod z viny žalobcovy, takže jsou oba manželé pro rozvod. Ale hned v zápětí uvádí žalobce, že by byla jeho žaloba právem zamítnuta jen, kdyby měl převážnou vinu na rozvratu. Tyto vývody nelze navzájem uvést v soulad a jest k nim podotknouti toto: Hluboký rozvrat manželský podle § 13 h) rozl. zák. jest zajisté také důležitým důvodem pro rozvod podle § 109 obč. zák., ale jen za týchž předpokladů, které stanoví zákon pro rozluky, že totiž žalující manžel nesmí býti rozvratem převážně vinen. Otázka viny na rozvratu náleží tedy k důvodu rozlukovému (zde rozvodovému), kterou si musí soud rozřešiti dříve, než z tohoto důvodu rozluky (rozvod) povolí (rozh. čís. 5050 a 7248 sb. n. s.). Od viny na rozvodu jest odlišovati vinu na rozluce (na rozvodu) podle §§ 6 a 11 nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 9. prosince 1897, čís. 283 ř. zák., která by ovšem v tomto případě, kde jde o jediný důvod pro rozvod, spadala s otázkou viny na rozvratu v jedno. Nižší soudy se spokojily tím, že uznaly, že žalovaná nemá vinu na rozvratu, a zamítly žalobu již z toho důvodu. To by ovšem k zamítnutí žaloby nestačilo a v té příčině bylo by dáti dovolateli za pravdu, neboť měla býti zkoumána také žalobcova vina na rozvratu, protože jest možné, že tu sice rozvrat byl, ale že na něm neměla viny ani ta ani ona strana (na př. nemoci, spolupůsobení třetích osob, nebo vůbec »poměrů«), a pak by bylo rozvod povoliti, protože by nebylo překážky »převážné viny« žalobcovy (srov. také rozhodnutí čís. 5653 sb. n. s.). Přes to, že nižší soudy se nevyslovily o vině žalobcově, lze

přece hned ve věci rozhodnouti, neboť otázka viny jest právním úsudkem ze zjištěných skutečností, takže si ji může rozřešiti i nejvyšší soud. V souzeném případě žalobce má vinu na rozvratu, neboť nižší soudy zjistily, že žalobce svou manželku — ač byla nemocna — »huboval«, hrubě s ní zacházel, o ni se v nemoci nestaral, říkal jí, aby si jela k synovi, prohlašoval často, že jí na stravu nic nedá a také jí nic nedal, takže od něho konečně načisto odešla. Žalovaný svou vinu v dopise zaslaném manželce sám uznával a ostatně i v dovolacím spise zastřeně uznává. Ježto žalovaná na rozvratu vůbec nemá vinu, žalobce však vinu má, jest tato vina »převážná« a proto právem nižší soudy žalobu zamítly.

Čís. 11102.

Nejde o nájem divadelních místností, pro něž by platily zákazy § 20 zákona na ochranu nájemců, nýbrž o pacht divadelního podniku, bylo-li za denní peněžní úplatu přenecháno spoluužívání zařízení divadelního sálu s nutnými vedlejšími místnostmi a se vším inventářem k pořádání divadelních představení.

(Rozh. ze dne 19. října 1931, Rv I 812/30.)

Žalobce najal od žalovaných sál k pořádání divadelních představení. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaných vrácení preplatku nájemného za dobu od 10. září 1923 do 31. května 1927. Žalovaní vznesli mezitímní určovací návrh, že právní poměr mezi stranami nebyl ryzím poměrem nájemním ve smyslu §§ 1090 a násl. obč. zák. Procesní soud první stolice vyhověl mezitímnímu určovacímu návrhu žalovaných a zamítl žalobu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jádrem sporu jest, jaké právní povahy byla smlouva stran, zda to byla smlouva nájemní, pro niž platí § 20 (1) zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. a zákonů před tím od září 1923 plativších. Co do obsahu smlouvy jest vycházeti z listiny ze dne 9. listopadu 1926, v níž žalobce potvrzuje žalovaným ústní ujednání a z níž vycházely i nižší soudy. Podobně — ovšem s různými úchylkami — znějí také smlouvy ze 4. července 1923 a ze 4. září 1924, jež potvrdil jako smluvník nikoli žalobce, nýbrž jeho otec. Oba nižší soudy uznaly tyto smlouvy nikoliv »za čisté smlouvy nájemní« podle § 1090 obč. zák., nýbrž spíše za zakrytou smlouvu společenskou a za smlouvu bezejmennou a vyřkly k mezitímnímu určovacímu návrhu žalovaných, že právní poměr založený oněmi úmluvami »není čistým poměrem nájemním ve smyslu § 1090 obč. zák. a násl.«. Pokud jest tím řečeno, že nejde o takový čistý nájemní poměr, jenž by podléhal záповědi § 20 zákona o ochraně ná-